

LLEI

10/2010, del 7 de maig, d'acollida de les persones immigrades i de les retornades a Catalunya.

EL PRESIDENT

DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA

Sia notori a tots els ciutadans que el Parlament de Catalunya ha aprovat i jo, en nom del Rei i d'acord amb el que estableix l'article 65 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya, promulgo la següent

LLEI

PREÀMBUL

I*La immigració a Catalunya*

El preàmbul de l'Estatut d'autonomia de Catalunya emfatitza la importància substantiva de les aportacions de les poblacions diverses a l'existència i a l'ésser mateix del país: “Catalunya s’ha anat fent en el decurs del temps amb les aportacions d’energies de moltes generacions, de moltes tradicions i cultures, que hi han trobat una terra d’acollida. [...] És un país ric en territoris i gents, una diversitat que la defineix i l’enriqueix des de fa segles i l’enforteix per als temps venidors; [...] és una comunitat de persones lliures per a persones lliures on cadascú pot viure i expressar identitats diverses, amb un decidit compromís comunitari basat en el respecte per la dignitat de cadascuna de les persones. L’aportació de tots els ciutadans i ciutadanes ha configurat una societat integradora.”

Si l'Estatut d'autonomia reconeix ben explícitament que el fet mateix de l'existència de Catalunya com a nació es basa en el seu perfil de “terra d’acollida”, és a dir, de comunitat construïda a partir de la constant arribada i l'estabilització de noves poblacions, i de la barreja o la integració amb les poblacions prèviament establertes, també cal considerar que la primera etapa d'aquesta estabilització, assentament o residència de les persones nouvingudes –les immigrades o les retornades– al país receptor és especialment important. Per això, cal preveure i organitzar actuacions d'acollida, pròpies de la primera etapa. Aquestes accions han d'ésser una inversió de futur que tant el país receptor com la persona immigrada han d'estar disposats a fer. Amb les actuacions d'acollida es dona a les persones que ho necessiten una primera oportunitat per a adquirir unes habilitats bàsiques per a poder arribar a ésser autònomes personalment, i l'esforç, per tant, ha de valer la pena. El benefici per a la societat és el fet que els immigrants i els retornats esdevenen persones més preparades i més lliures, més capaces, per tant, de participar i contribuir a la millora de la mateixa societat. Atesa aquesta perspectiva, hi ha la necessitat social d'elaborar una llei d'acollida, que és competència del Parlament, segons indica la lletra *d* de l'article 138.1 de l'Estatut d'autonomia. La Llei crea el servei d'acollida.

La formalització del procés d'acollida establert per aquesta llei comporta, al mateix temps, que la societat catalana assumeixi el fet migratori, la seva perdurabilitat al llarg dels anys i la necessitat de gestionar-lo com un procés, amb els reptes i les oportunitats, però com un procés social més que cal gestionar, l'existència del qual, al capdavall, és inqüestionable. Així i tot, cal reiterar la necessitat que les persones immigrades arribin al nostre país amb una situació administrativa regular, per la qual cosa aquesta llei dona un èmfasi especial al fet que l'acollida, com a servei, ja es pugui prestar des de les oficines a l'exterior.

II

Titularitat del dret d'accés al servei

L'article 15.3 de l'Estatut d'autonomia estableix la possibilitat que els drets que el mateix Estatut reconeix als ciutadans de Catalunya, és a dir, als *catalans* com a persones que gaudeixen de la ciutadania de Catalunya –bo i entenent aquesta condició com la dels nacionals espanyols amb veïnatge administratiu al territori català–, s'estenguin també “a altres persones”.

El Parlament ha volgut afirmar com a principi que la ciutadania, entesa com a plenitud de drets i deures, s'ha d'intentar fer extensiva a totes les persones que viuen a Catalunya, si no com a realitat instantània o immediata, sí com a compromís de les administracions catalanes, mitjançant la tendència a universalitzar, o a fer extensius a tothom, les polítiques, els serveis i les prestacions que procuren la promoció de la igualtat i la cohesió social. En el mateix sentit, el Govern aprovà, el 28 de juny de 2005, el Pla de ciutadania i immigració 2005-2008. Aquest pla, en sintonia amb l'Estatut d'autonomia i anticipant-se al que aquest va establir, es refereix al principi de “ciutadania resident” en afirmar que en aquest context és important impulsar un enfocament de la ciutadania basat en la residència material i en la voluntat de la persona de romandre de manera efectiva i estable en un entorn social determinat i de voler-ne formar part.

D'altra banda, però, cal tenir en compte que les condicions bàsiques de l'exercici dels drets i deures de les persones que no tenen nacionalitat espanyola són regulades per la legislació de l'Estat. La Llei orgànica 4/2000, de l'11 de gener, sobre drets i llibertats dels estrangers a Espanya i la seva integració social, en el marc de l'article 13 de la Constitució espanyola, atribueix un grau d'exercici dels drets més elevat o menys en funció de si la persona és resident amb autorització per a treballar, resident sense autorització per a treballar o no disposa de cap autorització. És el cas, per exemple, del dret al treball, que es reserva a les persones estrangeres residents amb autorització per a treballar, o el dret a les ajudes en matèria d'habitatge, que es reserva a aquelles que disposen de l'autorització de residència. Aquesta distinció és clau, sobretot si es considera que contínuament viuen i treballen a Catalunya –i també al conjunt de l'Estat i a molts llocs d'Europa– moltes persones estrangeres que s'hi estableixen durant períodes considerables en una situació administrativa irregular. Dins d'aquest marc jurídic i amb aquesta situació social, la Llei, en primer lloc, crea, dins del servei d'acollida, el *servei de primera acollida* i, en segon lloc, es pronuncia sobre quins són els titulars als quals es garanteix el *dret d'accés al servei*.

Amb relació a l'acollida, la Llei no amplia ni restringeix el catàleg de drets dels estrangers, sinó que crea el servei de primera acollida i un correlatiu dret d'accés, un dret públic subjectiu de naturalesa administrativa. Si la finalitat del servei és afavorir l'autonomia de la persona, no hi ha ni hi pot haver cap nou dret d'estrangeria, sinó una promoció perquè els drets que ja preexisteixen –i que no són ni privatius de les persones espanyoles ni de les estrangeres residents, sinó de tothom– es puguin assolir amb més garantia: és el cas del dret a la dignitat i al lliure desenvolupament de la personalitat, fonamental segons la Constitució, i de la capacitat personal, d'acord amb el que estableixen els articles 10.1 de la Constitució i 15.2 de l'Estatut d'autonomia.

La competència de la Generalitat per a regular un servei d'aquest tipus es basa en diversos títols en què la competència és exclusiva. El primer és la competència exclusiva en matèria de primer acolliment de les persones immigrades, fixat per la lletra *a* de l'article 138.1 de l'Estatut d'autonomia. S'han d'esmentar altres competències exclusives, com ara la de l'ús del català o la de serveis socials, establertes, respectivament, pels articles 143.1 i 166.1 de l'Estatut. Amb relació a la competència de serveis socials, l'article 14 de la Llei orgànica 4/2000 reconeix el dret d'accés als

serveis socials bàsics a totes les persones estrangeres, com a titulars, sense exigir-los, per tant, la condició de residents.

Els serveis d'acollida estan formats pel servei de primera acollida i els programes públics d'acollida especialitzada. Aquests darrers no requereixen cap dret d'accés específic, sinó que es tracta més aviat d'adaptar l'oferta de determinats serveis a les particularitats d'alguns segments de persones usuàries, adaptació que es duu a terme per mitjà de mecanismes administratius destinats a l'harmonització d'actuacions. Els programes d'acollida especialitzada no poden significar la creació d'una xarxa paral·lela als itineraris informatius i formatius ordinaris; sempre que sigui possible, les persones destinatàries dels programes s'han d'integrar en l'oferta comuna de recursos, equipaments, projectes, programes i serveis.

La Llei es pronuncia sobre les persones titulars del servei de primera acollida per mitjà d'una tècnica doble. En primer lloc, és una obligació de les administracions garantir la disponibilitat del servei, però únicament per a les persones estrangeres –immigrades, sol·licitants d'asil, refugiades–, les apàtrides i les retornades, a partir del moment en què s'empadronen, i també per a les persones que encara no són al territori català, a partir del moment en què s'obté una sol·licitud d'autorització administrativa de residència o d'estada per a un període superior a noranta dies. L'exigència d'empadronament és coherent amb la mateixa obligació dels ciutadans d'empadronar-se, moment a partir del qual són considerats veïns i poden exigir la prestació dels serveis que deriven de les competències pròpies dels municipis, segons estableixen l'article 39.1, la lletra g de l'article 43.1 i l'article 43.2 del Decret legislatiu 2/2003, del 28 d'abril, pel qual s'aprova el text refòs de la Llei municipal i de règim local de Catalunya. L'exigència d'empadronament s'introdueix també perquè s'estima que la possibilitat de prestar un nou servei públic a les persones estrangeres sense empadronar no és el millor camí per a disminuir el nombre de situacions d'irregularitat administrativa.

En segon lloc, i en el marc del principi d'autonomia per a defensar els interessos propis de la col·lectivitat que representen, d'acord amb l'article 86.3 de l'Estatut d'autonomia, s'obre la porta a la possibilitat que els municipis també prestin el servei de primera acollida a les persones empadronades que siguin estrangeres o retornades.

III

L'acollida en el marc de la política europea

La Llei d'acollida de les persones immigrades i de les retornades a Catalunya és una llei de primera regulació, que desenvolupa les noves competències reconegudes per l'Estatut d'autonomia. És la primera llei d'aquest tipus amb què compta Catalunya, i la primera també de l'Estat. Anteriorment, la manca de competències substantives no va impedir la creació de la Secretaria per a la Immigració, la Comissió Interdepartamental d'Immigració i el Consell Assessor de la Immigració, ara transformat en Taula de Ciutadania i Immigració (respectivament, decrets 293/2000, 125/2001 i 188/2008); tot i que es tracta de mecanismes organitzatius que s'han hagut de limitar a les tasques consultives, de coordinació, de planificació o de traspàs d'informació. A partir de l'entrada en vigor de l'Estatut d'autonomia del 2006, però, Catalunya pot desplegar normativament un marc de referència integral per a l'acollida.

Ben probablement la paraula *acollida* es començà a emprar institucionalment en ocasió del debat parlamentari d'una Proposició de Llei sobre la creació d'una Carta d'acollida per a les persones nouvingudes a Catalunya, l'any 2002, durant la sisena legislatura. Posteriorment fou també considerada, ara ja com a compromís de govern, en el Pla de govern 2004-2007, del setembre del 2004, compromís que començà ja a prendre cos amb el Pla de ciutadania i immigració 2005-2008, concretament

amb l'epígraf IV.1 sobre polítiques d'acollida. La creació del servei d'acollida es determina també en la mesura 24 del Pacte nacional per a la immigració, signat el 19 de desembre de 2008.

És també remarcable, com a fita, el Consell Europeu de Tessalònica del juny del 2003, quan els caps d'estat i de govern de la Unió Europea van acordar la importància de dur a terme programes de cooperació, d'intercanvi d'experiències i d'informació sobre la integració en l'àmbit de la Unió amb vista a l'aprenentatge mutu. De resultes d'aquest acord, i a partir d'un seguit de seminaris organitzats pels ministeris responsables d'immigració dels diferents països europeus, la Direcció General de Justícia, Llibertat i Seguretat de la Comissió Europea presentà, el novembre del 2004, el *Manual sobre integració per a responsables de l'elaboració de polítiques i professionals*, que recull, entre altres, un seguit de bones pràctiques i recomanacions en l'àmbit de l'acollida. Aquesta llei s'inspira, per exemple, en la constatació del *Manual* sobre el fet que els programes d'acollida de les administracions dels estats membres de la Unió Europea "solen tenir tres components principals: classes de llengua, orientació cívica i formació sobre el mercat laboral". I és també important fer referència al quart dels anomenats Principis bàsics comuns per a la política d'integració d'immigrants a la Unió Europea, aprovats pel Consell de Ministres de Justícia i Afers d'Interior de la Unió Europea el 19 de novembre de 2004, i assumits pel Consell Europeu del 16 i el 17 de desembre del mateix any. Aquest principi afirma que un coneixement bàsic de la llengua, la història i les institucions de la societat d'acollida és indispensable per a la integració, i que habilitar els immigrants per a adquirir aquest coneixement bàsic és essencial perquè la integració sigui reeixida. Afegeix que la importància d'aquest coneixement bàsic es reflecteix en l'èmfasi creixent atribuït per diversos estats membres a programes introductoris.

IV

Acollida i integració

No s'ha d'entendre l'acollida com el procés d'integració complet. Tal com la Llei la defineix, i segons el *Manual sobre integració* de la Comissió Europea del novembre del 2004, és la primera etapa d'un procés que dura diversos anys i que en molts casos va més enllà de l'obtenció de la nacionalitat o de la segona o tercera generació. Els serveis d'acollida no pretenen abastar totes les necessitats personals i socials dels destinataris, ni les de la primera etapa, les de l'acollida *per se*, ni les de les etapes posteriors. Els serveis d'acollida han de coexistir amb la resta de possibilitats, com ara serveis socials, habitatge d'inclusió, inserció sociolaboral, educació, assistència sanitària, etcètera.

En aquest sentit, la Llei no pretén fer la relació dels drets de cada àmbit (educació, salut, ensenyament lingüístic, treball, etcètera), ja que això forma part de les lleis sectorials corresponents i, arribat el cas, d'una futura llei d'integració, també determinada per l'Estatut d'autonomia. Aquesta llei regula el dret sectorial que li és propi, el dret a rebre un servei d'acollida en els termes i amb els continguts que s'hi defineixen.

V

Responsabilitat compartida i competències

La responsabilitat de la integració i, per tant, de l'acollida no és únicament de les persones nouvingudes. Es tracta d'una responsabilitat mútua, tant dels que immigren a Catalunya com de les catalanes i dels catalans, i així ho expressa el primer dels Principis bàsics comuns de la política d'integració d'immigrants a la Unió Europea: "La integració és un procés bidireccional i dinàmic d'ajustament mutu de tots els immigrants i residents als estats membres". Però, al costat d'aquesta constatació, la Llei atribueix clarament l'obligació de garantir la prestació dels serveis als ens locals i a la Generalitat, i n'estableix el sistema competencial.

Les actuacions de la societat civil i de les administracions, especialment del món local, envers la integració i, de fet, també, envers l'acollida de les persones estrangeres immigrades, van començar fa més de dues dècades i han estat del tot imprescindibles per a la convivència i la cohesió social. La Llei afirma, com un dels principis de gestió de l'acollida, el de responsabilitat de les administracions i de tots els sectors socials, i n'estableix els mecanismes de cooperació tècnica i econòmica necessaris per a articular aquella responsabilitat compartida. La societat ha dut a terme moltes iniciatives, i molt importants, d'associacions, sindicats, empreses, fundacions o persones a títol individual. Pel que fa a les persones, en primer lloc cal reconèixer l'esforç dels mateixos nousvinguts, i també el de molts catalans i catalanes que, des del voluntariat i per mitjà d'entitats o organitzacions sense finalitat de lucre, han cobert unes necessitats reals.

Cal també reconèixer i valorar que des dels anys vuitanta el món local català assumeix responsabilitats d'acollida, moltes de les quals traduïdes a veritables bones pràctiques i que van tenir el valor o el significat d'iniciar el model actual de polítiques públiques d'acollida i integració. Però s'hi ha hagut de treballar sense un increment del finançament que anés en paral·lel amb l'increment de les despeses per a atendre la demanda de serveis de més veïns, i també sense el reconeixement explícit de títols competencials. Pel que fa a la Generalitat i amb referència també al finançament, encara ara la immigració no és un criteri substantiu de finançament dels serveis. Aquesta situació va ésser pal·liada parcialment amb el Fons estatal de suport a l'acollida i la integració d'immigrants, que des de l'any 2005 figura en els pressupostos generals de l'Estat i l'existència del qual es deu a un acord promogut aleshores per iniciativa catalana.

Els governs locals de Catalunya tenen competències pròpies en matèria de foment de les polítiques d'acolliment dels immigrants, tenint en compte llur capacitat de gestió, les lleis sectorials aprovades pel Parlament –en aquest cas, la Llei d'acollida– i el principi de suficiència financera, segons determinen la lletra *m* de l'article 84.2 i l'article 84.3 de l'Estatut d'autonomia. La necessitat que una llei determini les competències locals s'indica també en l'article 9.1 del Decret legislatiu 2/2003. D'altra banda, correspon a la Generalitat, d'acord amb la lletra *b* de l'article 160.1 de l'Estatut d'autonomia, la competència exclusiva en la determinació de les competències i de les potestats pròpies dels municipis i dels altres ens locals, en els àmbits especificats per l'article 84 del mateix Estatut. Pel que fa als recursos econòmics, la Llei estableix la cooperació i marca l'obligació de la Generalitat de garantir-ne la suficiència financera.

A més de les competències d'acollida *stricto sensu*, la Llei n'inclou d'altres. Concretament, les que deriven del reconeixement de tasques que l'Administració de la Generalitat ja fa anys que va posant en marxa i que representen el creixement lògic de la responsabilitat de govern envers àmbits materials del tot connectats, o en relació indivisible amb l'acollida, com ara la integració, la sensibilització, l'ocupació, la formació universitària i la recerca, la formació i la qualificació professionals, l'anàlisi de la informació, el retorn voluntari, les remeses i la participació, entre d'altres. S'hi afirmen també competències de disseny de les polítiques, de coordinació intraadministrativa i interadministrativa, de planificació, de foment, de seguiment de les polítiques europea i internacional, entre altres.

La Llei orgànica 2/2009, de l'11 de desembre, de reforma de la Llei orgànica 4/2000, de l'11 de gener, sobre drets i llibertats dels estrangers a Espanya i la seva integració social, reconeix la participació de les comunitats autònomes en l'elaboració d'informes als efectes d'acreditar la integració de les persones immigrades per mitjà del seguiment de programes d'inserció sociolaborals i culturals, ja sigui per a la concessió d'autoritacions per arrelament o com a aportació per a la concessió de la nacionalitat. L'acreditació per haver participat en el servei d'acollida, que és un indicador de l'esforç d'integració, té eficàcia en aquests procediments adminis-

tratus, d'acord amb la legislació vigent. Les mesures que estableixen les lletres *a*, *b* i *c* de l'apartat 41.1 del Pacte nacional per a la immigració ja disposen impulsar la participació de la Generalitat en la determinació dels fets relatius a la integració i en l'acreditació d'aquests fets en els casos en què la normativa ho requereixi. Així, el Pacte considera eines bàsiques per a la integració el coneixement de la societat d'acollida, la inserció laboral i el coneixement de la llengua.

VI

Sistema d'organització

L'organització administrativa de la gestió immigratòria de la Generalitat ja es començà a bastir el 1992. Aquell any un acord del Govern creà la Comissió Interdepartamental d'Immigració per al seguiment i la coordinació d'actuacions en aquesta matèria. D'acord amb les funcions i les tasques desplegadas per aquesta comissió, el 28 de setembre de 1993 el Govern aprovà el primer Pla interdepartamental d'immigració, i també el Decret 275/1993, del 28 de setembre, de creació de la Comissió Interdepartamental d'Immigració i del seu Consell Assessor. En el decurs dels anys posteriors, aquest sistema va anar evolucionant i es va anar actualitzant per mitjà de diversos decrets (concretament, els decrets 176/1994, 194/1998, 71/2000 i 228/2000). Cal destacar el Decret 293/2000, del 13 de juliol, pel qual es crea la Secretaria per a la Immigració, perquè, per primer cop, es crea un òrgan específic per a la gestió de les polítiques migratòries, adscrit, en aquell moment, al Departament de la Presidència. Per aquestes raons ara la Llei, per tal d'assolir un sistema integrat d'organitzacions i funcions a Catalunya, a més de fixar les competències de la Generalitat i dels ens locals, ha d'abordar la creació d'organitzacions o esmentar-ne i reordenar-ne algunes de ja existents actualment.

Així i tot, a més de reordenar i completar un sistema institucional de la Generalitat per a gestionar les noves competències estatutàries en matèria d'acollida i integració de la immigració, cal avançar vers una gestió institucional integrada dels moviments humans, que seria limitada si només tingués en compte la immigració estrangera. D'una banda s'afirma, per primer cop, la competència en matèria d'integració social de les persones sol·licitants d'asil, de les refugiades i de les apàtrides, basada en la competència exclusiva de l'article 166 de l'Estatut d'autonomia. D'altra banda, s'integra en el sistema institucional la competència sobre les persones retornades. A partir de l'any 2002 la Generalitat va posar en marxa un servei públic de prestació i d'acollida dels catalans emigrats i de llurs descendents, amb la Llei 25/2002, del 25 de novembre, de mesures de suport al retorn dels catalans emigrats i llurs descendents, i de segona modificació de la Llei 18/1996. Les estructures administratives corresponents van ésser adscrites a la Secretaria per a la Immigració durant la setena legislatura. Sembla oportú, per raons d'eficiència, sistematització i visió integral de la política, que la Llei integri, en la mesura que pugui, les estructures i les normes que afecten tant les persones catalanes que retornen com les estrangeres que immigren a Catalunya.

VII

Contingut de la Llei

La Llei s'estructura en tres títols. El títol primer, de disposicions generals sobre acollida, es divideix en quatre capítols: el capítol primer conté disposicions sobre la finalitat i l'objecte de la Llei, definicions, sistema i principis; el capítol segon, referit al servei de primera acollida, conté disposicions sobre el dret d'accés, els continguts, l'estructura i altres aspectes del servei, les certificacions sobre els coneixements adquirits i els subjectes responsables de la prestació; el capítol tercer conté disposicions sobre els programes d'acollida especialitzada i sobre mesures de participació per part de les empreses i altres entitats, i el capítol quart estableix la necessitat de disposar de professionals qualificats per a dur a terme les actuacions que determina la Llei. El títol segon es divideix en tres capítols: el primer conté les disposicions sobre les

competències de les administracions; el segon, les disposicions sobre planificació, col·laboració i coordinació, i el tercer, les disposicions sobre finançament. El títol tercer, sobre l'organització institucional, es divideix en tres capítols: el primer fa referència a l'organització del departament que té assignades les funcions en matèria d'immigració; el segon desenvolupa les previsions bàsiques de cadascun dels òrgans, i, finalment, el tercer crea l'Agència de Migracions de Catalunya.

La part final de la Llei conté vuit disposicions addicionals, una disposició transitòria i dues disposicions finals. La disposició addicional primera fa referència a les especificitats pròpies de l'Aran; la segona preveu la convalidació de les accions formatives que duen a terme els centres educatius, els serveis d'execució penal, els centres de justícia juvenil i els centres d'acolliment de menors desemparats; la tercera regula la col·laboració amb l'Administració General de l'Estat; la quarta conté una modificació de la Llei 25/2002 i del Decret 268/2003; la cinquena crea una comissió mixta paritària entre la Generalitat i els ens locals per a facilitar la coordinació i la cooperació; la sisena prescriu la necessitat d'una formació específica del personal que duu a terme tasques d'acollida sobre els drets de determinats col·lectius; la setena preveu la implantació progressiva del servei de primera acollida, i, finalment, la vuitena disposa la necessitat d'adaptar els plans de ciutadania i immigració al que estableix la Llei. Pel que fa a la disposició transitòria, la norma estableix que l'exercici de les competències assignades a l'Agència de Migracions de Catalunya siguin exercides, mentre no se'n regulin els estatuts, per l'òrgan competent en matèria d'immigració. Finalment, la disposició final primera conté una habilitació al Govern per a desplegar i aplicar la Llei, i la disposició final segona estableix la data d'entrada en vigor.

TÍTOL I

Disposicions generals sobre acollida

CAPÍTOL I

Objecte, definicions, sistema i principis

Article 1

Objecte i finalitat

1. L'objecte d'aquesta llei és crear i regular el servei de primera acollida dels immigrants i els retornats a Catalunya, que s'emmarca dins les polítiques migratòries, i crear l'Agència de Migracions de Catalunya.

2. Les finalitats d'aquesta llei són promoure l'autonomia i la igualtat d'oportunitats dels immigrants i dels retornats a Catalunya, i també remoure els obstacles que ho impedeixen a causa, principalment, de la manca de competències lingüístiques bàsiques i el desconeixement de la societat i de l'ordenament jurídic, amb l'objectiu de fer efectiu el principi d'igualtat i assolir una major cohesió social.

Article 2

Definicions

Als efectes del que estableix aquesta llei, s'entén per:

a) Acollida: la primera etapa del procés d'integració de la persona a la societat en la qual s'estableix amb vocació de romandre-hi establement.

b) Servei de primera acollida: el conjunt de recursos, equipaments, projectes i programes de titularitat pública i privada dirigits a garantir la satisfacció de les necessitats inicials de formació i informació de caràcter bàsic dels estrangers immigrants, els sol·licitants d'asil, els refugiats, els apàtrides i els retornats, amb la finalitat de promoure'n l'autonomia personal i la igualtat d'oportunitats, i també la cohesió del conjunt de la societat catalana.

c) Programes d'acollida especialitzada: l'instrument mitjançant el qual l'Administració de la Generalitat o els ens locals determinen criteris materials i de coordinació

per a adaptar llur oferta de recursos, equipaments, projectes, programes i serveis, de prestació pública o privada, d'acord amb les necessitats específiques dels estrangers immigrants o dels retornats que en són usuaris. Aquests programes no poden significar la creació de cap xarxa paral·lela als itineraris informatius i formatius ordinaris, i sempre que sigui possible els destinataris dels programes s'han d'integrar en l'oferta comuna de recursos, equipaments, projectes, programes i serveis.

Article 3

Els serveis d'acollida

Els serveis d'acollida s'estructuren en:

- a) Servei de primera acollida.
- b) Programes d'acollida especialitzada.

Article 4

Principis generals dels serveis d'acollida

Els serveis d'acollida es regeixen pels principis generals següents:

Primer. Accés. L'acollida implica el dret d'accés als serveis, és a dir, l'accés de cada titular al conjunt de recursos, equipaments, projectes i programes, i també l'obligació correlativa de les administracions catalanes de garantir-hi l'accés a tothom en els termes establerts per aquesta llei.

Segon. Promoció de l'autonomia i de la igualtat d'oportunitats. Els serveis d'acollida es destinen a promoure l'autonomia personal i a afavorir la igualtat efectiva i l'equitat, amb l'eliminació de condicions o circumstàncies arbitràries.

Tercer. Temporalitat. L'acollida és un procés temporal la finalitat del qual és promoure l'autonomia personal i la igualtat d'oportunitats, motiu pel qual el dret d'accés pot ésser limitat a períodes concrets amb relació a l'inici de l'estada de l'usuari o usuària a Catalunya.

Quart. Normalitat. L'acollida s'ha de dur a terme per mitjà dels serveis, els recursos, els equipaments, els projectes i els programes ja existents, preferentment mitjançant les xarxes d'informació i de formació ordinàries. La creació d'estructures paral·leles ha de respondre exclusivament a la necessitat de donar una resposta específica a necessitats de caràcter temporal.

Cinquè. Enfocaments diferenciats. Els serveis d'acollida han d'admetre enfocaments diferenciats o especificitats que tinguin en compte l'heterogeneïtat dels titulars segons criteris d'edat, d'origen, de gènere, d'habilitats o de nivell formatiu.

Sisè. Perspectiva de gènere. Els serveis d'acollida han d'integrar la perspectiva de gènere com a eina d'anàlisi i de planificació.

Setè. Promoció de la ciutadania. Els serveis d'acollida han de difondre i promoure el coneixement dels drets i deures que la ciutadania té pel fet de formar part de la comunitat, i també fomentar-ne la participació i el compromís amb la societat.

Article 5

Principis de gestió dels serveis d'acollida

Els principis de gestió dels serveis d'acollida són els següents:

Primer. Responsabilitat de les administracions i de tots els sectors socials. Les administracions públiques catalanes i tots els sectors socials presten els serveis d'acollida en els termes que estableix aquesta llei.

Segon. Transversalitat. Els serveis d'acollida formen un servei integrat i segueixen criteris i línies de treball comuns.

Tercer. Coordinació. Les administracions públiques i les entitats privades han d'actuar coordinadament en la prestació dels serveis d'acollida.

Quart. Subsidiarietat. L'administració més propera a l'usuari o usuària ha de prestar els serveis d'acollida. Els nivells administratius d'àmbit superior se n'han de responsabilitzar en cas d'insuficiència o manca de resposta local.

Cinquè. Territorialitat i diferenciació. Els serveis d'acollida, sens perjudici del que disposa l'article 7.2, s'han de desplegar arreu del territori de Catalunya per

mitjà de l'organització administrativa de la Generalitat, dels ens locals, dels agents socials i de les entitats privades. Els serveis han de tenir en compte també les diferents característiques demogràfiques, funcionals, organitzatives, de dimensió i de capacitat de gestió del territori de cada ens local.

Sisè. Eficiència. Les administracions públiques responsables dels serveis d'acollida han d'utilitzar eficientment els recursos, els equipaments, els projectes i els programes, i aprofitar els recursos existents i evitar duplicitats entre els prestadors dels serveis d'acollida en un mateix territori.

Setè. Flexibilitat organitzativa. Els serveis s'han d'organitzar amb prou flexibilitat per a atendre les necessitats dels titulars.

Vuitè. Qualificació i especialització. Els serveis han d'ésser prestats per persones que han de comptar amb la qualificació i l'especialització necessàries, que el desenvolupament reglamentari d'aquesta llei ha de detallar, tal com estableix l'article 17.

Novè. Participació cívica. El funcionament dels serveis d'acollida ha d'incorporar, en la programació, el seguiment i l'avaluació, la participació de la ciutadania i, en particular, la dels immigrants i els retornats. Especialment, cal impulsar la participació de les dones.

Desè. Dotació pressupostària. Comporta el compromís de dotar de recursos els serveis per a un bon desenvolupament.

Onzè. Avaluació. Els prestadors dels serveis d'acollida han d'establir processos de valoració de la qualitat i el funcionament dels serveis, dels circuits de derivació i de coordinació, i de l'impacte de la prestació en la promoció de l'autonomia personal dels usuaris.

Dotzè. Protecció de dades de caràcter personal i protecció contra els actes discriminatoris. Els titulars del dret d'accés als serveis tenen dret a la protecció de llurs dades de caràcter personal, i també a la protecció contra els actes discriminatoris derivats de la utilització de les dites dades o del funcionament dels serveis, d'acord amb la legislació en matèria de protecció de dades de caràcter personal, d'estrangeria i penal.

Article 6

Prestació sotmesa als principis del servei i als de la seva gestió

Els ens locals, l'Administració de la Generalitat, els agents socials i les entitats privades han de prestar els serveis d'acollida d'acord amb els principis a què fan referència els articles 4 i 5.

CAPÍTOL II

Servei de primera acollida

Article 7

Dret d'accés al servei i titulars

1. Són titulars del dret d'accés al servei de primera acollida els estrangers immigrants, els sol·licitants d'asil, els refugiats, els apàtrides i els retornats.
2. El servei de primera acollida es pot prestar als països d'origen dels immigrants.
3. El dret d'accés al servei de primera acollida s'inicia a l'exterior, quan la persona obté una autorització administrativa de residència o d'estada superior a noranta dies al territori de Catalunya.
4. Al territori de Catalunya, el dret d'accés al servei de primera acollida s'inicia a partir de l'empadronament o, si escau, a partir de la sol·licitud d'asil.

Article 8

Estructura i continguts

1. Els immigrants i els retornats, fins a l'edat d'ensenyament obligatori, accedeixen en condicions d'igualtat al sistema educatiu de Catalunya. Amb aquesta finalitat,

el departament competent en matèria d'educació realitza actuacions d'acollida per a facilitar-los la plena integració en el sistema educatiu català i per a garantir-los un millor i més ràpid assoliment dels coneixements i continguts.

2. Per als titulars del servei de primera acollida a partir de l'edat d'ensenyament obligatori:

a) El servei de primera acollida consta d'accions formatives i informatives estructurades, a partir de l'avaluació inicial de les necessitats de coneixements de la persona titular, en itineraris adaptats a aquestes necessitats, i també en derivacions a altres serveis públics o privats.

b) Les accions formatives es duen a terme sens perjudici de les funcions que té encomanades el departament competent en matèria d'educació d'adults.

c) Els continguts mínims de les accions formatives són:

Competències lingüístiques bàsiques.

Coneixements laborals.

Coneixement de la societat catalana i del seu marc jurídic.

3. Tot allò relacionat amb el contingut i la forma de transmissió dels coneixements i les competències enumerats en l'apartat 2.c s'ha d'establir per reglament, amb la consulta prèvia als agents socials i a les administracions locals per mitjà de llurs entitats representatives.

Article 9

Competències lingüístiques bàsiques

1. La persona titular del dret d'accés al servei de primera acollida, al llarg del procés d'integració a la societat catalana, ha d'assolir les competències lingüístiques bàsiques en català i en castellà.

2. El servei de primera acollida ha d'oferir la formació i els mitjans necessaris per a adquirir les competències bàsiques en llengua catalana a les persones titulars del dret d'accés al servei que no la coneguin, sempre que sigui possible mitjançant el Consorci per a la Normalització Lingüística.

3. S'ha de fixar, per reglament, el nivell de referència mínim que s'ha d'assolir pel que fa a competències lingüístiques referides en el Marc europeu comú de referència per a les llengües, establert pel Consell d'Europa.

4. El català, com a llengua pròpia de Catalunya, és la llengua comuna per a la gestió de les polítiques d'acollida i d'integració. També és la llengua vehicular de la formació i la informació, instrument bàsic per a la plena integració al país. Amb aquesta finalitat, l'aprenentatge lingüístic ofert pels serveis de primera acollida comença per l'adquisició de les competències bàsiques en llengua catalana.

5. El servei de primera acollida, finalitzada la formació en llengua catalana, ha d'oferir la formació per a adquirir les competències bàsiques en llengua castellana a les persones que hagin assolit l'adquisició de competències bàsiques en llengua catalana i que ho sol·licitin o ho requereixin.

Article 10

Coneixements laborals

1. Els titulars del dret d'accés al servei de primera acollida han de poder assolir uns coneixements bàsics per a fer possible la plena efectivitat de llurs drets i deures laborals, tant per a l'accés al món laboral com per al desenvolupament del lloc de treball i la carrera professional.

2. Els coneixements han d'ésser els que deriven del règim jurídic laboral. També s'han de conèixer els serveis ocupacionals de l'organisme que gestiona els serveis ocupacionals, els municipals i els concertats.

3. El departament competent en matèria d'ocupació, en coordinació amb el departament competent en matèria d'immigració, ha de definir les accions formatives relatives als coneixements en matèria laboral i concretar-ne el contingut, que ha d'incloure el règim jurídic laboral i la informació sobre els serveis ocupacionals prestats per l'organisme que gestiona els serveis ocupacionals, els municipals i els concertats.

4. El departament competent en matèria d'immigració, en coordinació amb el departament competent en matèria d'ocupació, ha de definir les accions formatives relatives als coneixements en matèria d'estrangeria i concretar-ne el contingut.

Article 11

Coneixement de la societat catalana i del seu marc jurídic

Els titulars del dret d'accés al servei de primera acollida han de poder assolir coneixements bàsics i pràctics en els àmbits següents:

- a) Els trets fonamentals de Catalunya, i del municipi d'empadronament i la corresponent comarca, pel que fa als aspectes socials, de lleure, culturals, geogràfics i històrics i a la realitat sociolingüística, i també els trets fonamentals de l'Estat i de la Unió Europea.
- b) Els drets i deures fonamentals.
- c) Els recursos públics i privats, i també els principals serveis públics i els deures i drets com a usuaris o potencials beneficiaris d'ajuts i prestacions.
- d) El funcionament del sistema polític i administratiu, incloent-hi les oportunitats de participació en la política i en la societat civil.
- e) Els coneixements necessaris per a l'accés i el manteniment de la regularitat administrativa necessària per a viure a Catalunya, especialment els coneixements derivats del règim d'estrangeria.

Article 12

Altres aspectes del servei

1. Les accions d'informació i formació del servei de primera acollida han de:
 - a) Partir del nivell sociocognitiu de l'usuari o usuària i utilitzar una metodologia adaptada a les seves característiques personals i a les peculiaritats pròpies del context sociocultural. El servei de primera acollida ha de facilitar l'alfabetització de l'usuari o usuària que ho requereixi per mitjà dels programes de formació d'adults existents o, si no n'hi ha, dels programes d'alfabetització específics que s'hagin de crear. A aquests efectes, els dits programes resten integrats en el servei de primera acollida.
 - b) Incorporar d'una manera sistemàtica els avenços pedagògics i tecnològics, incloses les tecnologies de la informació i la comunicació, tant si el servei es presta a distància com si es fa de manera presencial o per mitjà de qualsevol modalitat homologada, amb la finalitat d'optimitzar el rendiment de l'aprenentatge, i tenir en compte tots els aspectes que permeten incrementar el grau de satisfacció i de benestar de la persona.
 - c) Tenir un enfocament predominantment comunicatiu per tal d'incentivar la integració lingüística dels usuaris.
 - d) Emprar en les accions informatives i formatives, a més del català, les llengües pròpies dels usuaris del servei, sempre que sigui necessari, i també incloure-les en els materials didàctics d'acord amb les recomanacions i els protocols tècnics elaborats amb aquesta finalitat.
2. Els continguts a què fan referència els articles 10 i 11 es poden transmetre parcialment mitjançant els mòduls d'ensenyament del català.

Article 13

Certificacions acreditatives oficials

1. La Generalitat i els ens locals, en l'àmbit de llurs competències respectives, han de certificar que els usuaris han dut a terme les accions informatives i formatives corresponents, sens perjudici de les funcions que té encomanades el departament competent en matèria de formació d'adults.
2. El contingut mínim dels coneixements a què fa referència l'apartat 1 s'ha d'establir per reglament, amb la participació prèvia dels ens locals per mitjà de llurs entitats associatives.
3. Els coneixements assolits s'han d'acreditar en un certificat oficial per tal de facilitar l'accés al mercat de treball i a altres possibilitats formatives.

4. Els certificats oficials del servei de primera acollida tenen eficàcia jurídica en l'àmbit competencial de la Generalitat i dels ens locals. Així mateix, els certificats oficials del servei de primera acollida i d'altres serveis públics tenen eficàcia en procediments d'estrangeria, adquisició de la nacionalitat i d'altres, segons que determini l'ordenament jurídic vigent. La participació en el servei de primera acollida forma part del procés d'integració i així es reconeix.

5. Els requisits que els estrangers immigrants i els retornats han de complir per a poder exercir el dret a rebre prestacions socials de caràcter econòmic i el dret d'accés a serveis públics diferents dels que regula aquesta llei són els establerts per les normes reguladores de cada prestació i de cada servei.

Article 14

Obligació, formes de prestació i col·laboració amb relació al servei de primera acollida

1. L'obligació de garantir la disponibilitat del servei de primera acollida, i també de prestar-lo, correspon als ens locals, en llur territori, i a la Generalitat, en els termes que estableix el títol segon.

2. El servei de primera acollida es pot prestar directament o per mitjà dels agents socials i les entitats privades, amb finalitat de lucre o sense, d'acord amb la normativa financera, pressupostària, administrativa i de contractació vigent, i s'ha de gestionar d'acord amb els principis establerts pels articles 4 i 5.

3. Els agents socials i les entitats privades sense ànim de lucre poden esdevenir entitats col·laboradores de la Generalitat i dels ens locals en la prestació del servei de primera acollida. La relació s'articula d'acord amb el que estableix la legislació sobre contractes del sector públic.

4. Els ajuntaments, en el moment de notificar la resolució que reconeix l'em-padronament, han d'informar cada nou veí o veïna del municipi que reuneixi les condicions per a ésser usuari o usuària del servei de primera acollida de l'existència d'aquest servei i de la manera d'inscriure-s'hi. Fora del territori de Catalunya correspon d'informar-ne a les oficines catalanes a l'exterior, directament o per mitjà de la col·laboració que determina l'apartat 3 de la disposició addicional tercera.

CAPÍTOL III

Programes d'acollida especialitzada i responsabilitat de les empreses i altres entitats

Article 15

Programes d'acollida especialitzada

1. El conseller o consellera de cada departament de l'Administració de la Generalitat i els ens locals, en l'àmbit de les competències respectives, poden aprovar programes d'acollida especialitzada.

2. Els programes d'acollida especialitzada s'han d'aprovar, com a mínim, en els àmbits següents: salut, educació, formació d'adults, administració de justícia, serveis d'execució penal tant en l'àmbit d'adults com de justícia juvenil, serveis socials, infància i adolescència, interior, política lingüística, serveis tributaris, atenció ciutadana, ocupació, funció pública, universitats, turisme, cultura i mitjans de comunicació.

3. Cadascun dels programes d'acollida especialitzada s'ha de dur a terme en coordinació amb el servei de primera acollida i amb els departaments de la Generalitat competents.

Article 16

Mesures de les empreses i d'altres organitzacions

1. L'Administració de la Generalitat, per a fer efectiu el principi d'igualtat, ha de promoure l'establiment de mesures de no-discriminació amb relació als immigrants i els retornats per part de les empreses i altres organitzacions.

2. Les mesures de no-discriminació i d'acció positiva s'han d'adoptar amb la participació dels representants legals dels treballadors i han d'abastar tant l'accés al lloc de treball com l'establiment de les condicions de treball, àdhuc en el treball temporer o de campanya, en el marc de la legislació laboral aplicable.

3. Les mesures a què fa referència l'apartat 2 poden consistir a:

a) Impulsar accions pròpies del servei de primera acollida durant la jornada laboral.

b) Impulsar programes de gestió de la diversitat, amb l'objectiu d'adaptar-se als canvis culturals i organitzatius que pot generar la presència de treballadors immigrants, apàtrides o retornats. En aquest sentit, els objectius i les accions establerts pels programes s'han de dirigir també als delegats sindicals, als gestors de recursos humans, als quadres i al personal directiu i, en general, a tots els treballadors.

c) Adoptar mesures econòmiques, comercials, laborals, assistencials o similars, dirigides a promoure condicions d'igualtat entre tots els treballadors, sigui quina sigui llur nacionalitat, en el si de cada empresa o entitat i en llur entorn social.

4. Les mesures s'han d'oferir en igualtat de condicions, sigui quina sigui la nacionalitat del destinatari o destinatària.

5. Els convenis col·lectius de treball i els pactes d'empresa poden contenir clàusules orientades a impulsar les mesures que estableix aquest article.

6. L'Administració de la Generalitat i els ens locals poden concertar amb les empreses, les entitats i els agents socials les mesures que estableix aquest article i incentivar-los econòmicament, especialment si impulsen les mesures durant la jornada laboral.

7. Els òrgans de contractació de les administracions públiques poden establir en els plecs de clàusules administratives particulars el caràcter preferent en l'adjudicació dels contractes de les proposicions presentades per entitats que, en el moment de l'acreditació de la solvència tècnica o professional, compleixen alguna de les disposicions dels apartats anteriors, sempre que les dites proposicions igualin les més avantatjoses des del punt de vista dels criteris objectius que serveixen de base a l'adjudicació.

8. Als efectes del que disposa l'article 102 de la Llei de l'Estat 30/2007, del 30 d'octubre, de contractes del sector públic, el compliment per part de l'empresa o organització adjudicatària de les mesures de no-discriminació i d'acció positiva incloses en la seva proposició és una condició especial d'execució.

CAPÍTOL IV

Qualificació i especialització

Article 17

Qualificació i especialització per a l'exercici de les funcions professionals

1. Les entitats i administracions públiques que gestionen les polítiques d'acollida i d'integració han de garantir que els professionals que treballen en aquests àmbits disposin de la qualificació i l'especialització adequades.

2. El Govern ha d'establir per reglament la qualificació i l'especialització que han de tenir els professionals a què fa referència l'apartat 1, que ha d'incloure:

a) La definició de les funcions dels perfils professionals.

b) L'establiment dels requisits d'exercici professional.

c) Les correspondències entre els perfils professionals definits i les titulacions, les qualificacions professionals o els certificats de professionalitat que siguin adequats per a desenvolupar-los.

3. El departament que té assignades les funcions en matèria d'immigració, amb la finalitat de reconèixer les experiències professionals i formatives de les persones que ja compleixen les funcions de gestió de la diversitat, ha d'impulsar processos específics d'habilitació i processos específics d'acreditació de competències professionals la superació dels quals, en les condicions que es determinin, ha de permetre complir les funcions corresponents.

4. Les accions a què fan referència els apartats 2 i 3 s'han de dur a terme amb la col·laboració de l'òrgan competent en la definició de les qualificacions professionals i de l'organisme que gestiona els serveis ocupacionals, un cop escoltats els ens locals per mitjà de llurs entitats associatives.

TÍTOL II

De les competències, la planificació, la cooperació, la coordinació i el finançament

CAPÍTOL I

Competències en matèria d'acollida i integració

Article 18

Responsabilitats públiques

1. L'Administració de la Generalitat, els municipis i els altres ens locals de Catalunya són les administracions competents en matèria d'acollida i integració, d'acord amb el que determina aquest títol i, si escau, la legislació sobre règim local.

2. Les polítiques d'acollida desenvolupades per les diverses administracions públiques de Catalunya s'han d'emmarcar dins les polítiques de ciutadania i immigració.

Article 19

Competències del Govern

Correspon al Govern:

- a) Aprovar el Pla de ciutadania i immigració del Govern de la Generalitat.
- b) Determinar els serveis propis de l'Administració de la Generalitat que han de disposar de programes d'acollida especialitzada.
- c) Aprovar el contracte programa a què fa referència l'article 30.2.
- d) Desenvolupar per reglament els requisits mínims que ha de tenir qualsevol servei de primera acollida; els requisits del procediment d'accés i de la prestació del servei; els requisits dels certificats i dels informes oficials corresponents, tant de la Generalitat com dels ens locals; les convalidacions amb altres certificats i informes oficials, i altres requisits tècnics relatius als aspectes del servei a què es refereix el capítol II del títol primer. Aquests requisits s'han de fixar de comú acord amb les entitats associatives dels ens locals en tot allò que fa referència als aspectes organitzatius del servei.
- e) Establir el protocol d'utilització intern dels usuaris del servei d'acollida.

Article 20

Competències del departament que té assignades les funcions en matèria d'immigració

Correspon al departament que té assignades les funcions en matèria d'immigració:

- a) Proposar al Govern directrius polítiques en matèria d'immigració i retorn.
- b) Dirigir i controlar l'eficàcia i l'eficiència de l'activitat de l'Agència de Migracions de Catalunya per mitjà de la formalització del contracte programa regulat per l'article 32.
- c) Elaborar el Pla de ciutadania i immigració i proposar-ne l'aprovació al Govern.
- d) Coordinar l'acció de l'Administració de la Generalitat i la dels ens locals en matèria d'acollida i immigració, i col·laborar en el disseny i la gestió de les polítiques públiques respectives si afecten la població immigrada i retornada.
- e) Col·laborar amb l'Administració General de l'Estat en la gestió de les compe-

tències relatives a l'estrangeria, el dret d'asil, els apàtrides i els retornats mitjançant els instruments de col·laboració mútua que estableix la Llei orgànica 4/2000, de l'11 de gener, sobre drets i llibertats dels estrangers a Espanya i la seva integració social.

- f) Gestionar la política de retorn.
- g) Dur a terme activitats relacionades amb la integració social dels estrangers immigrants, dels sol·licitants d'asil, dels refugiats, dels apàtrides i dels retornats a Catalunya.
- h) Elaborar, fomentar i desenvolupar programes en els àmbits del retorn voluntari als països d'origen, de les remeses, del codesenvolupament i en d'altres específics de la política migratòria.
- i) Fomentar la participació dels estrangers immigrants, els sol·licitants d'asil, els refugiats, els apàtrides i els retornats a Catalunya.
- j) Definir i desenvolupar, en col·laboració amb l'organisme que gestiona els serveis ocupacionals i amb les institucions formatives i educatives corresponents, programes formatius dirigits a les persones professionalment especialitzades, o a les que s'han d'especialitzar, des dels sectors públic i privat, en l'atenció a la població immigrada estrangera, la refugiada, l'apàtrida i la retornada a Catalunya.
- k) Fomentar la formació universitària i la recerca en l'àmbit de les migracions.
- l) Elaborar i fer el seguiment de programes d'informació, formació i sensibilització destinats a tota la població per a comprendre les causes i les conseqüències dels canvis demogràfics i dels moviments migratoris.
- m) Establir, en coordinació amb l'Observatori del Treball, instruments de recollida i tractament estadístic i analític d'informació, que ajudin a desenvolupar les polítiques d'acollida i d'integració.
- n) Establir els elements bàsics i comuns del sistema d'informació, per a fer-ne possible la coordinació i l'avaluació.
- o) Fer el seguiment de les polítiques migratòries d'altres països, de la Unió Europea i de les diverses organitzacions internacionals.
- p) Elaborar un informe anual sobre la situació d'integració social dels immigrants, dels sol·licitants d'asil, dels refugiats, dels apàtrides i dels retornats, el qual ha d'ésser divulgat públicament. Aquest informe ha d'ésser independent, d'acord amb els estàndards internacionals, i pot ésser elaborat amb la participació dels òrgans a què fan referència els articles 28 i 29 i amb la col·laboració tècnica d'altres entitats públiques o privades, i també d'experts en funció de cada matèria.
- q) Coordinar l'execució de les polítiques d'acollida i integració que es desenvolupen en el territori de Catalunya.
- r) Exercir qualsevol altra competència atribuïda per aquesta llei, per disposició legal o reglamentària, i també les que siguin necessàries per al desenvolupament i l'execució de la política d'acollida, immigració i retorn que no estiguin expressament atribuïdes a cap altre departament de la Generalitat o a cap altra administració pública.

Article 21

Competències dels ens locals

1. Els ens locals poden prestar el servei d'acollida a qualsevol persona que estigui empadronada al municipi. Els municipis, com a mínim, tenen les següents competències amb relació al servei de primera acollida de les persones a què fa referència l'article 7.1 que estiguin empadronades en el municipi:

- a) Els municipis amb una població igual o superior a vint mil habitants han de prestar el servei de primera acollida a les persones empadronades, tant si són estrangeres immigrades com retornades.
- b) Els municipis amb una població inferior a vint mil habitants poden prestar el servei de primera acollida, sempre que compleixin els requisits determinats per reglament.
- c) Els ens supramunicipals poden prestar el servei de primera acollida per

delegació o encàrrec de gestió o establir programes d'assistència i cooperació als municipis amb relació a aquest servei.

d) Els municipis poden prestar el servei de primera acollida per mitjà de la Generalitat, dels ens supramunicipals i amb les fórmules de col·laboració a què fan referència els apartats 2 i 3 de l'article 14.

2. Altres competències dels municipis són:

a) Fomentar les polítiques necessàries i prestar els serveis necessaris per a garantir la cohesió social de la població i l'acollida i la integració dels estrangers immigrants, els sol·licitants d'asil, els refugiats, els apàtrides i els retornats.

b) Coordinar l'activitat de les entitats públiques i privades que, en llur àmbit competencial, tenen responsabilitats d'acollida i integració, per mitjà de mecanismes de foment de la participació o altres que es considerin adequats.

c) Participar en l'elaboració dels plans i els programes a què es refereix la lletra a de l'article 22.1.

d) Promoure la participació dels immigrants i dels retornats.

CAPÍTOL II

Planificació, coordinació i col·laboració

Article 22

Instruments de planificació

1. Els plans i els programes, en els àmbits dels estrangers immigrants, els sol·licitants d'asil, els refugiats, els apàtrides i els retornats, són:

a) De la Generalitat:

- El Pla de ciutadania i immigració de Catalunya.
- Els programes d'acollida especialitzada.

b) Dels ens locals:

- Els plans municipals de ciutadania i immigració o altres plans, programes o serveis en què s'emmarquin les polítiques d'acollida.
- Els plans comarcals de ciutadania i immigració.
- Els programes d'acollida especialitzada.

2. L'Administració de la Generalitat i els ens locals poden elaborar i aprovar conjuntament programes d'acollida especialitzada en supòsits de recursos, equipaments, projectes, programes i serveis compartits totalment o parcialment.

Article 23

Naturalesa i contingut dels plans

1. El Pla de ciutadania i immigració de la Generalitat de Catalunya:

a) És l'instrument de programació i coordinació de l'activitat de l'Administració de la Generalitat pel que fa a les competències que aquesta llei li reconeix.

b) Ha de tenir garantida, en el procés d'elaboració, la participació de les administracions i les entitats públiques i privades que hi tenen responsabilitats.

c) És d'elaboració preceptiva i ha d'ésser aprovat per acord del Govern, que n'ha de donar compte al Parlament mitjançant compareixença a la comissió que correspongui. L'actualització, si escau, de les determinacions del Pla també ha d'ésser aprovada per acord del Govern, que ho ha de comunicar al Parlament.

d) En les matèries que afecten competències dels ens locals, té caràcter de pla sectorial de coordinació i ha d'ésser elaborat d'acord amb el que estableix l'article 148.1 del Decret legislatiu 2/2003, del 28 d'abril, pel qual s'aprova el text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya, i contenir les determinacions que estableix l'apartat 2 del dit article.

e) Ha d'anar acompanyat d'una memòria econòmica que en garanteixi l'aplicació per a cada període anual i ha de tenir el contingut mínim següent:

- La fixació dels objectius, la programació i la previsió de les actuacions concretes de cada departament agrupades, o no, per programes sectorials.

- El sistema d'avaluació.
 - La determinació dels òrgans i els instruments de coordinació.
2. Els plans municipals de ciutadania i immigració són l'instrument de programació i coordinació amb què els municipis duen a terme les competències que aquesta llei els reconeix.
3. Els plans comarcals de ciutadania i immigració tenen el mateix contingut que els plans municipals amb relació a l'àmbit territorial i han d'ésser aprovats pel Ple respectiu.

Article 24

Instruments de coordinació i col·laboració

1. El departament que té assignades les funcions en matèria d'immigració i els ens locals, sens perjudici dels instruments que estableixen les normes sobre règim jurídic i procediment administratiu aplicables a l'Administració de la Generalitat i la legislació de règim local, col·laboren i es coordinen en l'aplicació de les competències que regula aquesta llei per mitjà de:
- a) La integració de representants de les respectives administracions en el si de l'Agència de Migracions de Catalunya, en els termes que estableix aquesta llei, de la Taula de Ciutadania i Immigració i de la Comissió Mixta Paritària Generalitat - Ens Locals.
 - b) La participació en el procés d'elaboració del Pla de ciutadania i immigració de Catalunya i en els seus òrgans i instruments de coordinació.
 - c) El seguiment tècnic del finançament que determinen les convocatòries de subvencions i els contractes programa, per part de l'Agència de les Migracions de Catalunya.
2. L'Agència de Migracions de Catalunya ha d'impulsar la formalització de contractes programa amb els ens locals que gestionin competències fixades per aquesta llei, per a garantir la coresponsabilitat i l'estabilitat dels serveis i de llurs professionals.

CAPÍTOL III

Finançament

Article 25

Finançament

1. Els serveis d'acollida es financen amb les aportacions del pressupost de la Generalitat, de l'Estat, dels ajuntaments i d'altres ens locals.
2. La Generalitat ha de garantir la suficiència financera dels ens locals per a exercir les competències que aquesta llei els assigna, ja sigui amb la transferència de fons europeus o estatals o amb recursos propis, segons la disponibilitat pressupostària.

TÍTOL III

De l'organització de l'Administració de la Generalitat en matèria d'immigració

CAPÍTOL I

Organització administrativa

Article 26

Òrgans administratius

L'exercici de les competències que aquesta llei atorga al departament que té assignades les funcions en matèria d'immigració es duu a terme, en tot cas, per mitjà de:

- a) L'òrgan actiu competent que determini el conseller o consellera del departament.
- b) La Comissió Interdepartamental d'Immigració o l'òrgan de coordinació interdepartamental que determini el Govern.
- c) La Taula de Ciutadania i Immigració o l'òrgan de participació que determini el Govern.
- d) L'Agència de Migracions de Catalunya.

CAPÍTOL II

Òrgan competent en matèria d'immigració, Comissió Interdepartamental d'Immigració i Taula de Ciutadania i Immigració

Article 27

Òrgan competent en matèria d'immigració

1. L'òrgan actiu competent en matèria d'immigració té les funcions que es determinen per reglament.
2. L'òrgan actiu competent en matèria d'immigració ha de donar el suport presupostari i de personal necessaris per al funcionament dels òrgans esmentats en les lletres *b* i *c* de l'article 26.

Article 28

Comissió Interdepartamental d'Immigració

1. La Comissió Interdepartamental d'Immigració és l'òrgan de coordinació de les polítiques d'acollida i integració, s'adscriu al departament que té assignades les funcions en matèria d'immigració i depèn orgànicament de l'òrgan actiu competent en matèria d'immigració.
2. La composició i les funcions de la Comissió Interdepartamental d'Immigració s'han d'establir per reglament i el seu règim jurídic s'ha d'ajustar a les normes administratives sobre òrgans col·legiats.

Article 29

Taula de Ciutadania i Immigració

1. La Taula de Ciutadania i Immigració és l'òrgan consultiu de caràcter col·legiat que canalitza la participació del conjunt de la població i de les seves entitats en les polítiques d'acollida i integració.
2. La composició i les funcions de la Taula de Ciutadania i Immigració s'han d'establir per reglament i el seu règim jurídic s'ha d'ajustar a les normes administratives sobre òrgans col·legiats.

CAPÍTOL III

Agència de Migracions de Catalunya

Article 30

Creació i naturalesa de l'Agència

1. Es crea l'Agència de Migracions de Catalunya, com a entitat de dret públic de la Generalitat que actua sotmesa al dret privat, amb personalitat jurídica pròpia, plena capacitat d'obrar, patrimoni propi i plena autonomia funcional i de gestió per a complir les seves funcions.
2. L'Agència de Migracions de Catalunya s'adscriu al departament que té assignades les funcions en matèria d'immigració.
3. L'Agència de Migracions de Catalunya es regeix per aquesta llei, pels seus estatuts, pel text refós de la Llei 4/1985, de 29 de març, de l'estatut de l'empresa pública catalana, aprovat pel Decret legislatiu 2/2002, del 24 de desembre, i per la resta de normativa aplicable.

4. L'Agència de Migracions de Catalunya sotmet la seva activitat externa amb caràcter general a les normes del dret civil, mercantil i laboral aplicables, llevat dels actes que comporten l'exercici de potestats públiques, que resten sotmesos al dret públic.

5. L'Agència de Migracions de Catalunya se sotmet al dret públic pel que fa a les seves relacions amb el departament d'adscripció, al règim d'adopció d'acords i a l'organització i el funcionament dels òrgans col·legiats.

6. Les resolucions del Consell de Direcció i del president o presidenta de l'Agència de Migracions de Catalunya s'han d'ajustar a les normes reguladores del dret administratiu.

7. Les persones que treballen per a l'Agència de Migracions de Catalunya estan sotmeses al dret laboral. Els llocs de treball que impliquen la participació directa o indirecta en l'exercici de potestats públiques han d'ésser ocupats per funcionaris públics. La selecció dels recursos humans s'ha de fer d'acord amb els principis establerts per la normativa general de funció pública.

Article 31

Funcions

Les funcions de l'Agència de Migracions de Catalunya són:

- a) Executar i gestionar les polítiques migratòries, segons les directrius establertes per l'òrgan actiu competent en matèria d'immigració.
- b) Cooperar amb els ens locals en la prestació del servei de primera acollida i els programes d'acollida especialitzada.
- c) Impulsar la formalització de contractes programa amb els ens locals que gestionen competències fixades en aquesta llei per a garantir la coresponsabilitat i l'estabilitat dels serveis i de llurs professionals.
- d) Prestar, amb la col·laboració dels departaments corresponents, el servei de primera acollida a l'exterior i en els municipis que no el presten, sens perjudici del que disposa l'article 21.5.
- e) Avaluar els serveis de primera acollida.
- f) Donar el suport tècnic i econòmic als agents socials, a les empreses i a les entitats privades sense finalitat de lucre, perquè desenvolupin les actuacions que aquesta llei els encomana.
- g) Dur a terme el seguiment tècnic del finançament que comporten les convocatòries de subvencions i la formalització de contractes programa.
- h) Complir les que li siguin assignades per una disposició legal o reglamentària.

Article 32

Contracte programa

1. El departament que té assignades les funcions en matèria d'immigració ha de formalitzar un contracte programa amb l'Agència de Migracions de Catalunya per a complir la funció de direcció i control que li atribueix la lletra *b* de l'article 20.

2. El contingut mínim del contracte programa, sens perjudici del que disposa l'article 53 del text refós de la Llei de finances públiques de Catalunya, aprovat pel Decret Legislatiu 3/2002, del 24 de desembre, ha d'incloure:

- a) La definició dels objectius i els resultats que ha d'assolir.
- b) La previsió dels ingressos i les despeses.
- c) La determinació dels criteris d'avaluació.
- d) La fixació dels instruments de seguiment de l'execució i control del compliment del contracte programa.

3. El contracte programa ha de tenir la mateixa vigència temporal que el Pla de ciutadania i immigració de Catalunya.

Article 33

Òrgans de govern de l'Agència

Els òrgans de govern de l'Agència de Migracions de Catalunya són:

- a) El Consell de Direcció.

- b) El president o presidenta.
- c) El vicepresident o vicepresidenta.
- d) El director o directora.

Article 34

Recursos econòmics de l'Agència

L'Agència de Migracions de Catalunya, per a complir les funcions que aquesta llei li atorga, disposa dels recursos econòmics següents:

- a) Les assignacions amb càrrec als pressupostos de la Generalitat, incloses les derivades dels contractes programa.
- b) Les aportacions procedents de fons estatals o europeus.
- c) Els rendiments dels béns que li són adscrits i dels que adquireixi a títol propi.
- d) Els ingressos que obtingui per la prestació dels seus serveis.
- e) Les subvencions, les aportacions i les donacions que li concedeixin les persones físiques o jurídiques, públiques o privades.
- f) Els crèdits i els préstecs que li siguin concedits, en els termes i les condicions que fixen les normes vigents.
- g) Qualsevol altre recurs que la llei permeti.

DISPOSICIONS ADDICIONALS

Primera

Competències del Conselh Generau d'Aran

1. El Conselh Generau d'Aran ha de prestar, en el territori d'Aran, el servei de primera acollida en els termes establerts per aquesta llei. També li corresponen les competències que l'article 21.5 atribueix als ens supramunicipals.

2. El Conselh Generau d'Aran ha d'establir per reglament el grau de coneixement de l'aranès que ha d'ésser assolit mitjançant la prestació del servei de primera acollida en el seu territori, i també la prelació en la utilització de les tres llengües oficials per part d'aquest servei de forma anàloga a com es preveu per a la llengua catalana.

Segona

Convalidació del servei de primera acollida

1. Els centres educatius, els serveis d'execució penal, inclosos els d'adults i els de justícia juvenil, i els centres d'acollida de menors desemparats assumeixen les necessitats inicials d'informació i formació de caràcter bàsic dels estrangers immigrants i dels retornats mitjançant les accions educatives i formatives que estableixen les lleis sectorials respectives.

2. El Govern pot eximir de l'empadronament que exigeix l'article 7.4 els usuaris dels centres i els serveis a què fa referència l'apartat 1.

3. El Govern ha de determinar per reglament les convalidacions entre les accions educatives i formatives dutes a terme pels centres i els serveis a què fa referència l'apartat 1 i les desenvolupades pel servei de primera acollida.

Tercera

Col·laboració amb l'Administració General de l'Estat

El Govern ha de promoure la formalització de convenis o acords amb l'Administració General de l'Estat per a determinar, entre altres:

a) Els mecanismes necessaris per tal que les certificacions a què fa referència l'article 13.3 tinguin efecte en el si dels procediments administratius d'estrangeria, d'adquisició de nacionalitat i d'altres, d'acord amb la legislació vigent.

b) La comunicació a l'Administració de la Generalitat de qualsevol sol·licitud i resolució que pugui comportar que l'interessat o interessada hagi d'ésser titular del servei de primera acollida.

- c) La col·laboració en la prestació del servei de primera acollida a l'exterior, especialment quan aquest no es dugui a terme en oficines de la Generalitat.
- d) L'intercanvi de dades estadístiques.

Quarta

Modificacions de la Llei 25/2002 i del Decret 268/2003

1. Les referències que la Llei 25/2002, del 25 de novembre, de mesures de suport al retorn dels catalans emigrats i llurs descendents, i de segona modificació de la Llei 18/1996, i el Decret 268/2003, del 4 de novembre, de desplegament de la Llei 25/2002 fan a l'Oficina de Gestió Unificada del Pla d'Ajuda al Retorn i al Consell Assessor del Pla d'Ajuda al Retorn s'han d'entendre fetes, respectivament, a l'Agència de Migracions de Catalunya i a la Taula de Ciutadania i Immigració.

2. Les referències que la Llei 25/2002 i el Decret 268/2003 fan al gerent o la gerent de l'Oficina de Gestió Unificada del Pla d'Ajuda al Retorn s'han d'entendre fetes al director o directora de l'Agència de Migracions de Catalunya.

3. Es modifica l'article 10.1 de la Llei 25/2002, que resta redactat de la manera següent:

“L'Agència de Migracions de Catalunya ha de gestionar les actuacions que estableix aquesta llei i coordinar les que l'Administració de la Generalitat ha de dur a terme en aplicació del que determina el Pla d'ajuda al retorn.”

Cinquena

Comissió Mixta Paritària Generalitat - Ens Locals

1. Es crea la Comissió Mixta Paritària Generalitat – Ens Locals per a facilitar la coordinació i la col·laboració en matèria d'acollida, amb les funcions que ambdues parts acordin.

2. La Comissió Mixta Paritària Generalitat – Ens Locals s'ha de constituir en el termini de tres mesos a partir de l'entrada en vigor d'aquesta llei.

Sisena

Formació específica en drets de les dones i del col·lectiu de lesbianes, gais, transsexuals i bisexuals, i en models de família

1. El Govern ha de garantir que la formació de les persones professionalment especialitzades o que s'han d'especialitzar, des dels sectors públic i privat, en l'atenció a la població immigrada i a la retornada tinguin una formació específica en matèria de:

- a) Drets de les dones.
- b) Drets del col·lectiu de lesbianes, gais, transsexuals i bisexuals.
- c) Els diferents models de família existents a la societat catalana.

2. El Govern pot elaborar manuals d'actuació sobre les necessitats de les víctimes per raó de gènere.

Setena

Implantació progressiva del servei de primera acollida

El ple desplegament territorial del servei de primera acollida s'ha d'assolir en el termini de sis anys a comptar de l'entrada en vigor d'aquesta llei. El Govern ha de planificar el desplegament territorial d'una manera gradual, d'acord amb el que estableixin les lleis de pressupostos corresponents.

Vuitena

Adaptació a la Llei dels plans municipals i comarcals de ciutadania i immigració

Els municipis i les comarques han d'adaptar els plans de ciutadania i immigració respectius al contingut d'aquesta llei en el termini d'un any a comptar de l'entrada en vigor.

DISPOSICIÓ TRANSITÒRIA

1. El Govern, en el termini de nou mesos a comptar de l'entrada en vigor d'aquesta llei, ha d'aprovar els estatuts de l'Agència de Migracions de Catalunya.
2. Mentre no s'aproven els estatuts de l'Agència de Migracions de Catalunya, l'òrgan competent en matèria d'immigració ha d'exercir les competències que aquesta llei assigna a l'Agència.

DISPOSICIONS FINALS

Primera

Desplegament i aplicació

1. S'autoritza el Govern i, en l'àmbit de les competències que té atribuïdes, el conseller o consellera del departament que té assignades les funcions en matèria d'immigració perquè dictin les disposicions i prenguin les mesures necessàries amb relació al desplegament i l'execució d'aquesta llei.
2. En el desplegament reglamentari d'aquesta llei s'han de tenir en compte els plans i els programes dels ens locals vigents en el moment de l'entrada en vigor d'aquesta llei.

Segona

Entrada en vigor

Aquesta llei entra en vigor al cap d'un mes d'haver estat publicada en el *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*.

Per tant, ordeno que tots els ciutadans als quals sigui d'aplicació aquesta Llei cooperin al seu compliment i que els tribunals i les autoritats als quals pertoquei la facin complir.

Palau de la Generalitat, 7 de maig de 2010

JOSÉ MONTILLA I AGUILERA
President de la Generalitat de Catalunya

CARME CAPDEVILA I PALAU
Consellera d'Acció Social i Ciutadania

(10.126.029)

